

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษา 1. บทบาททางด้านจริยธรรม 2. ศึกษาเปรียบเทียบการนำเสนอจริยธรรมของตัวละครในละคร หรือภาพยนตร์ชุดไทย ภาพยนตร์ชุดจีน และภาพยนตร์ชุดญี่ปุ่นทางโทรทัศน์

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา คือสุ่มตัวอย่างจำนวนร้อยละ 25% ของจำนวนประชากร แต่ละกลุ่ม คือ กลุ่มละครหรือภาพยนตร์ชุดไทย, กลุ่มภาพยนตร์ชุดจีน และญี่ปุ่น โดยไม่เจาะจงสถานีโทรทัศน์ช่องใดจำนวนละครหรือภาพยนตร์ชุดไทยที่นำมาศึกษาทั้งหมดมี 10 เรื่อง ได้แก่ วิมานไม้ห้าขา, ทองเนื้อเก้า, อวสานต์เซลล์แมน, ละครคน, หนุ่มทึบ, หัวใจสองภาค, ดวงไฟไฟไม่ส่องฉัน, คดหาสน์จักรรัตน์, เพลิงบาปจอมทมิฬ, แต่ปางก่อน จำนวนภาพยนตร์ชุดจีนที่นำมาศึกษามีทั้งหมด 5 เรื่อง ได้แก่ นักสู้ผู้พิทักษ์ ภาค 2, คนเหนือคน, ไทซี, โคมวิเศษเจ้าแม่หัวขาน และ ตู๊นอู๋ ทส.ดร.ซุนยัดเซ็น จำนวนภาพยนตร์ชุดญี่ปุ่น ที่นำมาศึกษามีทั้งหมด 2 เรื่อง ได้แก่ ไปปรารณา และยอดคุณครูตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เกณฑ์การวิเคราะห์จริยธรรมในละครและภาพยนตร์ชุดโทรทัศน์ 9 รายการ ได้แก่ ความกตัญญูต่อเวที, ความประหยัด, ความซนหมั่นเพียร, ความมีสติปัญญา, ความสามัคคี, ความมีวินัย, ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่, ความกล้าหาญสู้ชีวิต และความอดทนอดกลั้น เพื่อวิเคราะห์ตัวละครในละครและภาพยนตร์ชุดโทรทัศน์ว่ามีการนำเสนอจริยธรรมดังกล่าวเพียงใด โดยการกำหนด

คำ และกำหนดพฤติกรรม ของจริยธรรมที่ใช้ในการวิเคราะห์ เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ หลังจาก นั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ และหาค่าไคสแควร์

2. เทปโทรทัศน์ละคร และภาพยนตร์ชุดไทย, จีน และญี่ปุ่น
3. ทรโทรทัศน์ หรือ หนังสือพิมพ์ ที่พิมพ์ละครหรือภาพยนตร์ชุดนั้น ๆ ที่นำมาวิเคราะห์ จะนำมาเสริม เมื่อเทปโทรทัศน์ละครและภาพยนตร์ชุดนั้น ๆ ขาดหายหรือการบันทึกเทปไม่สมบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาททางจริยธรรมทั้งด้านบวกและด้านลบของตัวละคร
 - 1.1 ละครและภาพยนตร์ชุดไทย พบว่า มีการนำเสนอบทบาทด้านจริยธรรมเชิงบวกของตัวละครทั้งหมด 51.82% และเชิงลบ 48.18% จะเห็นได้ว่า ละครและภาพยนตร์ชุดไทย นำเสนอจริยธรรมทางด้านบวก มากกว่าทางด้านลบ โดยผ่านทางตัวละครต่าง ๆ ซึ่งสามารถจำแนกการนำเสนอบทบาททางจริยธรรม ตามตัวละครได้ดังนี้

ตัวละครที่นำมาวิเคราะห์	จริยธรรมด้านบวกที่นำเสนอมากที่สุด	จริยธรรมด้านลบที่นำเสนอมากที่สุด
พระเอก	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ความไม่ซื่อสัตย์สุจริต
นางเอก	ความซื่อสัตย์สุจริต	ความไม่อดทนอดกลั้น
ตัวประกอบฝ่ายดีชาย	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ความไม่ซื่อสัตย์สุจริต
ตัวประกอบฝ่ายดีหญิง	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ความไม่ซื่อสัตย์สุจริต, ความไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความไม่อดทนอดกลั้น
ผู้ร้ายชาย	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ความไม่ซื่อสัตย์สุจริต

ตัวละครที่นำมาวิเคราะห์	จริยธรรมด้านบวกที่นำเสนอมากที่สุด	จริยธรรมด้านลบที่นำเสนอมากที่สุด
ผู้ร้ายหญิง	ความซื่อสัตย์สุจริต	ความไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความไม่กตัญญูต่อเวท
ตัวประกอบฝ่ายร้ายชาย	ความซื่อสัตย์สุจริต	ความไม่ซื่อสัตย์สุจริต
ตัวประกอบฝ่ายร้ายหญิง	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความมีสติปัญญา	ความไม่อดทนอดกลั้น

1.2 ภาพยนตร์ชุดเงิน พบว่า มีการนำเสนอจริยธรรมทางเชิงบวกของตัวละครทั้งหมด 65.96% และทางเชิงลบ 34.04% ซึ่งภาพยนตร์ชุดเงิน นำเสนอจริยธรรมทางด้านบวกมากกว่าทางด้านลบ เช่นเดียวกัน ซึ่งสามารถจำแนกการนำเสนอบทบาททางจริยธรรมตามตัวละครได้ดังนี้

ตัวละครที่นำมาวิเคราะห์	จริยธรรมด้านบวกที่นำเสนอมากที่สุด	จริยธรรมด้านลบที่นำเสนอมากที่สุด
พระเอก	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ความไม่ซื่อสัตย์สุจริต
นางเอก	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ความไม่อดทนอดกลั้น
ตัวประกอบฝ่ายดีชาย	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ความไม่อดทนอดกลั้น
ตัวประกอบฝ่ายดีหญิง	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ความไม่ซื่อสัตย์สุจริต, ความไม่อดทนอดกลั้น
ผู้ร้ายชาย	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ความไม่ซื่อสัตย์สุจริต
ผู้ร้ายหญิง	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
ตัวประกอบฝ่ายร้ายชาย	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ความไม่ซื่อสัตย์สุจริต และ ความไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
ตัวประกอบฝ่ายร้ายหญิง	ความซื่อสัตย์สุจริต และ ความซื่อสัตย์สุจริต	ความไม่ซื่อสัตย์สุจริต

1.3 ภาพยนตร์ชุดญี่ปุ่น มีการนำเสนอจริยธรรมทางบวกผ่านตัวละครทั้งหมด 62.59% และทางลบ นำเสนอ 37.41% ซึ่งภาพยนตร์ชุดญี่ปุ่น นำเสนอจริยธรรมทางเชิงบวกมากกว่าทางลบ เช่นเดียวกัน ซึ่งสามารถจำแนกการนำเสนอบทบาททางจริยธรรมตามตัวละครได้ดังนี้

ตัวละครที่นำมาวิเคราะห์	จริยธรรมด้านบวกที่นำเสนอมากที่สุด	จริยธรรมด้านลบที่นำเสนอมากที่สุด
พระเอก	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ความไม่มีวินัย
นางเอก	ความซื่อสัตย์สุจริต	ความไม่มีวินัย และความไม่กตัญญูต่อบุคคล
ตัวประกอบฝ่ายดีชาย	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ความไม่อดทนอดกลั้น
ตัวประกอบฝ่ายดีหญิง	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ไม่ปรากฏ
ผู้ร้ายชาย	ไม่ปรากฏ	ความไม่ซื่อสัตย์สุจริต และความไม่อดทนอดกลั้น
ผู้ร้ายหญิง	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ความไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความไม่อดทนอดกลั้น
ตัวประกอบฝ่ายร้ายชาย	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ความไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
ตัวประกอบฝ่ายร้ายหญิง	ไม่ปรากฏ	ความไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การเปรียบเทียบการนำเสนอจริยธรรมของตัวละครในละคร หรือภาพยนตร์ชุดไทย, จีน และญี่ปุ่น ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ พบว่า "พระเอก" ทั้งละครและภาพยนตร์ชุดไทย, จีน และญี่ปุ่น ไม่มีความแตกต่างในการนำเสนอจริยธรรมทั้งด้านบวกและด้านลบ ยกเว้นจริยธรรมต่อไปที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความซื่อสัตย์สุจริต และความกตัญญูต่อบุคคล

สามารถสรุปได้ว่า จริยธรรมเกี่ยวกับความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของพระเอก ทั้งละครและภาพยนตร์ชุดไทย, จีน และญี่ปุ่น นั้นทางด้านบวกมีความแตกต่างกันน้อย แต่ทางด้านลบ มีความแตกต่างกันมาก ละครและภาพยนตร์ชุดไทย เสนอค่อนข้างสูง ในขณะที่ภาพยนตร์ชุดจีนแทบจะไม่เสนอด้านลบเลย และภาพยนตร์ชุดญี่ปุ่น ไม่มีการนำเสนอด้านลบเลย จริยธรรมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต ของพระเอกของละครและภาพยนตร์ชุดไทย และภาพยนตร์ชุดญี่ปุ่น นำเสนอทางลบค่อนข้างสูง ส่วนทางด้านบวกแทบจะไม่เสนอเลย ในขณะที่ภาพยนตร์ชุดจีนนำเสนอทางบวกมาก และแทบจะไม่เสนอทางด้านลบเลย จริยธรรมเกี่ยวกับความกตัญญูต่อเวทียของพระเอก ทั้งละครและภาพยนตร์ชุดไทย, จีน และญี่ปุ่น นั้นทางด้านบวกมีความแตกต่างกันน้อย แต่ทางด้านลบมีความแตกต่างกันมาก ละครและภาพยนตร์ชุดไทยเสนอค่อนข้างสูง ในขณะที่ภาพยนตร์ชุดจีนเสนอด้านลบน้อย และภาพยนตร์ชุดญี่ปุ่น ไม่มีการนำเสนอด้านลบเลย

2.2 ผลการวิเคราะห์ พบว่า "นางเอก" ทั้งละครและภาพยนตร์ชุดไทย, จีน และญี่ปุ่น ไม่มีความแตกต่างในการนำเสนอจริยธรรมทั้งด้านบวกและด้านลบ ยกเว้นจริยธรรมหัวข้อต่อไปที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ความมีวินัย และความอดทนอดกลั้น

สามารถสรุปได้ว่า จริยธรรมเกี่ยวกับความมีวินัยของนางเอก ทั้งละครและภาพยนตร์ชุดไทย, จีน นั้นทางด้านบวกและด้านลบมีความแตกต่างกันน้อย ในขณะที่ภาพยนตร์ชุดญี่ปุ่น เสนอด้านลบสูงกว่าด้านบวกอย่างมาก แต่ภาพยนตร์ชุดไทย, จีน ไม่มีการนำเสนอเลย จริยธรรมเกี่ยวกับความอดทนอดกลั้นของนางเอก ทั้งละครและภาพยนตร์ชุดไทย, จีน นำเสนอทางลบค่อนข้างสูง ในขณะที่ภาพยนตร์ชุดญี่ปุ่น ไม่มีการนำเสนอทางด้านลบเลย

2.3 ผลการวิเคราะห์พบว่า "ตัวประกอบฝ่ายดีชาย" ทั้งละครและภาพยนตร์ชุดไทย, จีน และญี่ปุ่น ไม่มีความแตกต่างในการนำเสนอจริยธรรมทั้งด้านบวกและด้านลบ ยกเว้นจริยธรรมหัวข้อต่อไปที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และความอดทนอดกลั้น

สามารถสรุปได้ว่า จริยธรรมเกี่ยวกับความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของตัวประกอบฝ่ายดีชายทางด้านบวกญี่ปุ่นนำเสนอสูงที่สุดและละครและภาพยนตร์ชุดไทย, จีน นำเสนอแตกต่างกันน้อย ส่วนทางด้านลบแตกต่างกันมาก โดยที่ละครและภาพยนตร์ชุดไทย, ญี่ปุ่น ไม่มีการนำเสนอเลย แต่ภาพยนตร์ชุดจีนมีการนำเสนอบ้าง จริยธรรมเกี่ยวกับความอดทนอดกลั้นของตัวประกอบฝ่ายดีชาย ทั้งละครและภาพยนตร์ชุดไทย, จีน นั้นทางด้านบวกมีความแตกต่างกันน้อยและทางด้านลบภาพยนตร์

ชุดจีนนำเสนอสูงกว่าละครและภาพยนตร์ชุดไทย ในขณะที่ภาพยนตร์ชุดญี่ปุ่นไม่มีการนำเสนอทางด้านบวกเลย แต่กลับมานำเสนอทางด้านลบทั้งหมดแทน

2.4 ผลการวิเคราะห์พบว่า "ตัวประกอบฝ่ายดีหญิง" ทั้งละครและภาพยนตร์ชุดไทย, จีน และญี่ปุ่น ไม่มีความแตกต่างในการนำเสนอจริยธรรมทั้งด้านบวกและด้านลบเลย ยกเว้นจริยธรรมหัวข้อต่อไปที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ ความมีสติปัญญา

สามารถสรุปได้ว่า จริยธรรมเกี่ยวกับความมีสติปัญญาของตัวประกอบฝ่ายดีหญิง ภาพยนตร์ชุดจีนและภาพยนตร์ชุดญี่ปุ่น แตกต่างกันน้อย ส่วนทางด้านลบภาพยนตร์ชุดจีนมีการนำเสนอบ้าง แต่ละครและภาพยนตร์ชุดไทยและญี่ปุ่น ไม่มีการนำเสนอเลย

2.5 ผลการวิเคราะห์ พบว่า "ผู้ร้ายชาย" ทั้งละครและภาพยนตร์ชุดไทย, จีน และญี่ปุ่น ไม่มีความแตกต่างในการนำเสนอจริยธรรมทั้งด้านบวก และด้านลบ ยกเว้นจริยธรรมหัวข้อต่อไปที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และ ความมีสติปัญญา

สามารถสรุปได้ว่า จริยธรรมเกี่ยวกับความมีวินัยของผู้ร้ายชาย ทั้งละครและภาพยนตร์ชุดไทย, ญี่ปุ่น นั้นทางด้านบวกและด้านลบมีความแตกต่างกันน้อยมาก ในขณะที่ภาพยนตร์ชุดจีนเสนอด้านบวกสูงกว่าทางด้านลบ ซึ่งตรงข้ามกับละครและภาพยนตร์ชุดไทย, ญี่ปุ่น ซึ่งมีการนำเสนอทางด้านลบเพียงอย่างเดียวไม่นำเสนอทางด้านบวกเลย จริยธรรมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตของผู้ร้ายชาย ทางด้านบวกของละครและภาพยนตร์ชุดไทยและภาพยนตร์ชุดจีนมีความแตกต่างกันน้อย ส่วนภาพยนตร์ชุดญี่ปุ่นไม่มีการนำเสนอทางด้านบวกเลย ส่วนทางด้านลบมีความแตกต่างกันไม่มาก โดยภาพยนตร์ชุดญี่ปุ่นนำเสนอสูงกว่าละครและภาพยนตร์ชุดไทยและภาพยนตร์ชุดจีน จริยธรรมเกี่ยวกับความมีสติปัญญาของผู้ร้ายชาย ทั้งละครและภาพยนตร์ชุดไทย, จีน ทางด้านบวกแตกต่างกันน้อยแต่ทางด้านลบแตกต่างกันมาก ละครและภาพยนตร์ชุดไทยมีการนำเสนอทางลบบ้าง แต่ภาพยนตร์ชุดจีนไม่มีการนำเสนอเลย ในขณะที่ภาพยนตร์ชุดญี่ปุ่นไม่มีการนำเสนอจริยธรรมเกี่ยวกับความมีสติปัญญา ทั้งทางบวกและทางลบเลย

2.6 ผลการวิเคราะห์ พบว่า "ผู้ร้ายหญิง" ทั้งละครและภาพยนตร์ชุดไทย, จีน และญี่ปุ่น ไม่มีความแตกต่างในการนำเสนอจริยธรรมทั้งด้านบวกและด้านลบ ยกเว้นจริยธรรมหัวข้อต่อไปที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ ความกตัญญูกตเวที

สามารถสรุปได้ว่า จริยธรรมเกี่ยวกับความกตัญญูกตเวทีของผู้ร้ายหญิง ทั้งละครและ

ภาพยนตร์ชุดไทย, จีน ทางด้านบวกไม่มีความแตกต่างกัน แต่ทางด้านลบ ละครและภาพยนตร์ชุดไทย นำเสนอสูงกว่าภาพยนตร์ชุดจีน ในขณะเดียวกัน ภาพยนตร์ชุดญี่ปุ่น นำเสนอทางด้านบวกสูง และไม่มีการนำเสนอทางด้านลบเลย

2.7 ผลการวิเคราะห์พบว่า “ตัวประกอบฝ่ายร้ายชายและหญิง” ทั้งละครและภาพยนตร์ชุดไทย, จีนและญี่ปุ่น ไม่มีความแตกต่างในการนำเสนอจริยธรรมทั้งด้านบวกและด้านลบเลย

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ตัวละครหลักที่สวมบทบาทในละครและภาพยนตร์ชุดต่าง ๆ ที่นำเสนอทางโทรทัศน์ ทั้ง ไทย, จีน และญี่ปุ่น ต่างนำเสนอบทบาทที่ส่งเสริมจริยธรรมในปริมาณมากพอ ๆ กัน โดยภาพยนตร์ชุดจีน นำเสนอบทบาทที่ส่งเสริมจริยธรรมมากที่สุดคือ 65.96% และภาพยนตร์ชุดญี่ปุ่นนำเสนอ 62.59% ไทยนำเสนอ 51.82% ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ละครและภาพยนตร์ชุดโทรทัศน์ แม้เป็นรูปแบบของความบันเทิงชนิดหนึ่ง ซึ่งให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียด จากภาระกิจประจำวันแล้ว ยังสามารถมีบทบาทในการส่งเสริม จริยธรรมอีกด้วย โดยการนำเสนอผ่าน พฤติกรรม และคำพูด ของตัวละครหลัก ซึ่งสวมบทบาทให้สมจริง สมจริงเหมือนชีวิตจริง การนำเสนอชีวิตสมมติของตัวละครนั้น เป็นการถ่ายทอดข่าวสารสู่ผู้ชมผ่านตัวละครซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการสื่อสารของ BERLO คือ S-M-C-R

S ได้แก่ SOURCE ซึ่งในที่นี้ ได้แก่ ตัวละครหลักที่สวมบทบาทสมมติ ตามเนื้อเรื่อง

M ได้แก่ MESSAGE ในที่นี้ ได้แก่ เนื้อหาที่ตัวละครนำเสนอทั้งคำพูดและพฤติกรรมให้
เห็นไปตามบทโทรทัศน์

C ได้แก่ CHANNEL ในที่นี้ ได้แก่ โทรทัศน์ที่ นำเสนอรูปแบบของละครและภาพยนตร์ชุด

R ได้แก่ RECIEVER ในที่นี้ ได้แก่ ผู้รับชมละคร และภาพยนตร์ชุดโทรทัศน์

บทบาทการนำเสนอเพื่อส่งเสริมจริยธรรมจะผ่านทางเนื้อหาข่าวสาร (MESSAGE) ซึ่งการนำเสนอจะส่งเสริมหรือไม่ส่งเสริม จริยธรรมก็ตาม ตัวละครจะเป็นผู้ส่งผ่านกระบวนการนี้

ทั้งคำพูดและพฤติกรรมที่เหมือนจริง โดยมี ผู้รับชมละคร เป็นผู้ที่จะรับเอาสาระที่ตัวละครนำเสนอ มากล้นกรอกรวจฉัยซึ่งเป็นกระบวนการสื่อสารเพียงทางเดียว (One-way communication) ผู้ส่งสาร ไม่สามารถรู้เลยว่าผู้รับสาร จะรับสารที่ตนเองแสดงออกไป จะเข้าใจสิ่งที่ตนต้องการ สื่อความหมายมากน้อยแค่ไหน นอกจากปฏิกริยา ชื่นชอบ บุคลิกของตัวละครนั้น ๆ โดยส่วนตัว จึงเป็นสิ่งที่น่าจะพิจารณาในเรื่องนี้ ซึ่งผู้รับสารได้แก่ ผู้รับชมละครและภาพยนตร์ชุดโทรทัศน์ ต่าง ก็มีความแตกต่างในด้านอายุ เพศ ระดับการศึกษาและความรู้สึกนึกคิด ความต่างนี้ทำให้ การรับสารที่ส่งผ่านทางตัวละครแตกต่างกันด้วย ผู้รับสารทุกคนไม่สามารถเข้าใจได้เหมือนกันหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก มีการลอกเลียนแบบ ทำทาง คำพูด ของตัวละครที่ตนชื่นชอบ บางครั้ง ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ดังที่ปรากฏ เป็นช่วงในหน้าหนังสือพิมพ์ ที่เด็กชาย นำปิ่นมาเล่นกับ เพื่อน จนถึงแก่ชีวิต โดยไม่ได้เข้าใจถึงอันตรายที่เกิดขึ้น คิดแต่เพียงว่า ตัวละครในละครและ ภาพยนตร์ชุดโทรทัศน์ แสดงฉากที่ยิ่งกัน จึงนำมาเลียนแบบ โดยที่เด็กไม่สามารถแยกได้ว่าอะไร คือชีวิตจริง และอะไรคือชีวิตสมมติ การแสดงคือ การนำชีวิตสมมติมาแสดงให้เหมือนจริง นั่นเอง หรือแม้แต่ผู้ใหญ่เองก็ตาม บางครั้งขาดการไตร่ตรอง ยังนำสาระ จากละครและภาพยนตร์ชุด มา ใช้กับชีวิตจริงที่ผิด ๆ ได้ ดังเช่น เคยเป็นข่าวว่า มีการเลียนแบบการทำร้ายกันด้วยการใช้ เปลือกทุเรียนทำร้ายที่ใบหน้าของคู่กรณี ซึ่งเลียนแบบมาจากละครเรื่องหนึ่ง ที่ได้รับความนิยมใน ขณะนั้น เช่นกัน หรือความชื่นชอบที่ผู้ชมแสดงออกเป็นปฏิกริยาที่มีต่อตัวละคร แม้เมื่อพบตัวจริงของ นักแสดงก็จะได้รับความชอบหรือเกลียดจากผู้ชมได้เช่นกัน

2. ตัวละคร สามารถนำเสนอบทบาททั้งที่ส่งเสริม และไม่ส่งเสริมจริยธรรมให้ เห็น ได้อย่างเด่นชัด และสมจริงสมจังอันเนื่องมาจาก ลักษณะพื้นฐานของความเป็นละคร กล่าวคือ จุด ประสงค์ของการละครก็เพื่อ เสนอเรื่องราวที่คล้ายคลึงกับตัวเรา หรือแตกต่างอย่างมากจากตัว เราทั้งด้านกาลเวลาและสถานที่ หรือการหลีกเลี่ยงไปจากชีวิตประจำวันในช่วงเวลาสั้น ๆ จอห์น แกสเนอร์ เรียกว่า ตัว E ทั้ง 5 ได้แก่ การแสดงออก (Express) ความเพลิดเพลิน (Entertain) ความรู้สึกเกรี้ยวกราด (Exalt) ความรู้แจ้งเห็นจริง (Enlighten) การหลีกเลี่ยง (Escape) (นพมาส ศิริกายะ 2525:5-6) อีกทั้งองค์ประกอบของละคร เช่น โครงเรื่อง ที่ผูกเรื่องได้อย่างมีเหตุผล เป็นขั้นตอน เหตุการณ์ในเรื่องน่าเชื่อ และอาจเป็นไปได้ ซึ่งความ สมเหตุ สมผลช่วง โครงเรื่อง จะช่วยให้คนดูคล้อยตามเนื้อเรื่องได้โดยง่าย ตัวละครซึ่ง โครงเรื่อง เป็นตัวกำหนดการกระทำของละคร กำหนดขอบเขตความลึกซึ้ง ผู้ชมมักจะรู้จักตัวละครหลักเด่น ๆ

มากกว่าตัวละครรอง ๆ การสวมบทบาทของตัวละครที่สมจริงสมจังทำให้คนดูมีอาการเคล้อยตามได้ง่าย ซึ่งละครและภาพยนตร์ชุดทั้ง ไทย, จีน และญี่ปุ่น ที่ผู้วิจัยทำการวิจัย พบว่า ตัวละครหลักส่วนใหญ่มีบุคลิกลักษณะเรียกว่า Well-round Character เป็นบุคลิกหลายด้านสามารถแสดงออกทั้งส่วนดีและไม่ดีมีความเหมือนจริงของคนธรรมดาทั่วไป แต่ส่วนดีและไม่ดี จะเด่นชัด ตามบทบาทที่ตัวละครนั้นสวมอยู่เป็นสิ่งที่กำหนดว่า ตัวละครหลักที่สวมบทบาทของคนดี ส่วนดีจะปรากฏเด่นชัดมาก โดยที่ส่วนไม่ดีแม้มีแฝงอยู่ ผู้ชมจะมองข้ามไปอย่างอัตโนมัติ เนื่องจากไม่ใช่ลักษณะของคนดี เช่นเดียวกับตัวละครหลักที่สวมบทบาทของคนไม่ดี ส่วนไม่ดีจะปรากฏชัดมาก จนกระทั่งส่วนดีจะถูกส่วนไม่ดีบดบังไป จึงดูเหมือนว่าเป็นการวางตัวละคร เป็นฝ่ายดีฝ่ายชั่วตามลักษณะเพนนิยาย ซึ่งส่งผลให้ผู้ดูสามารถติดตามหรือคาดเดาเรื่องได้ง่าย หรือเรียกได้ว่าเป็นละครประเภท Melodrama คือความดีจะชนะ และความชั่วจะถูกลงโทษ ในตอนจบ ควบคู่กัน 2 อย่าง และยังมียอดประกอบอื่น ๆ ที่ทำให้ละครและภาพยนตร์ชุดโทรทัศน์ เหมือนจริง หรือ จำลองชีวิตออกมาได้ ทำให้ผู้ชมเกิดความเคล้อยตามได้อย่างง่ายดาย เช่น เครื่องแต่งกาย การใช้คำพูดดนตรีประกอบ ฯลฯ

3. อันเนื่องมาจาก ความสมจริงทางเนื้อหา และการเข้าถึงบทบาทของตัวละครหลัก ๆ ทำให้ละครและภาพยนตร์ชุดโทรทัศน์ เป็นความบันเทิงที่มีอิทธิพลในระดับหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นกับผู้ชมทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับการศึกษา ได้แก่ การเฝ้าติดตามชมตอนต่อไปของละครและภาพยนตร์ชุดนั้น ๆ ว่าจะเป็นอย่างไรรต่อไป อย่างไรก็ดีเพื่อหนาย ละครและภาพยนตร์ชุดโทรทัศน์ ก็จะพยายามสร้างความสนุก ตื่นเต้นเร้าใจ ให้ผู้ชมติดตามอย่างเพลิดเพลิน สำหรับละครและภาพยนตร์ชุดโทรทัศน์ ที่มีผู้นิยมมาก มักจะมีการลงตีพิมพ์ ในหนังสือพิมพ์รายวัน ล่วงหน้า ให้ผู้ที่ต้องการรู้เรื่องราวของละครและภาพยนตร์ชุด ติดตามอ่านได้ พร้อม ๆ กับการชมจากโทรทัศน์ด้วย ระดับการรับรู้ของการชมละครและภาพยนตร์ชุดทางโทรทัศน์ ดังที่กล่าวได้ในบทที่ 2 มี 3 ระดับได้แก่ การเร้าอารมณ์ ความประทับใจ และการฝังใจ สองระดับแรก เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้ชมอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความประทับใจทำให้ผู้ชมเกิดความชื่นชมหรือเกลียดชังก็ได้ ซึ่งประทับใจในความทรงจำ จะมีการลอกเลียน หรือปฏิบัติตาม ดังนั้นจริยธรรมที่ควรส่งเสริมหรือ พฤติกรรมที่ไม่ดี จะถูกปลูกฝังในระดับนี้ เป็นลักษณะของการเรียนรู้ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยเป็นการเรียนรู้โดยบังเอิญ และการเรียนแบบเป็นสำคัญ ซึ่งตรงกับ การชมละครและภาพยนตร์ชุดโทรทัศน์เป็นการปลูกฝังจริยธรรมที่เรียนรู้ในขณะที่ชมละครและภาพยนตร์ชุดโทรทัศน์โดยบังเอิญ

และถ้ามีเหตุการณ์ที่เอื้ออำนวย ก็จะมีการเลียนแบบอย่างอื่น โดยนำสิ่งที่เรียนรู้มาปฏิบัติตาม ถ้ามีการเรียนรู้สิ่งที่ดี การเลียนแบบก็จะดี แต่ในทางกลับกัน ถ้าหากว่าการเรียนรู้ขัดกับจริยธรรม การปลูกฝังสิ่งที่ไม่ดีก็จะเกิดขึ้น ผลก็คือ เมื่อมีเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งเร้าแล้ว การเรียนแบบก็จะเกิดผลเสียหายได้ต่อไป เช่นเดียวกับแบบจำลองผลของโทรทัศน์ต่อพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลของคอมสตอด และคณะ ที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 ละครและภาพยนตร์ชุดโทรทัศน์จึงเปรียบเสมือนดาบสองคมที่จะทำให้มีการปลูกฝังจริยธรรมที่ดี และพฤติกรรมที่ไม่ดีได้โดยง่าย

4. จริยธรรมหลัก ๆ ที่นำเสนอโดยผ่านตัวละครทั้งละครและภาพยนตร์ชุดไทย, จีน และญี่ปุ่นนั้น พบว่าเป็นจริยธรรมเกี่ยวกับความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ที่นำเสนอผ่านตัวละครเอกของเรื่อง และพฤติกรรมด้านลบที่ถูกนำเสนอมากที่สุด โดยผ่านตัวละครเอกของเรื่องเช่นกัน คือความไม่ซื่อสัตย์สุจริตและความไม่อดทนอดกลั้น อาจจะเป็นเพราะค่านิยมทางจริยธรรมของแต่ละชาติมีความคล้ายคลึงกัน ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้จึงพบว่า ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นค่านิยมทางจริยธรรมที่นำเสนอทางละครและภาพยนตร์ชุด โทรทัศน์เหมือน ๆ กัน ทั้งไทย จีน และญี่ปุ่น ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เป็นจริยธรรม ที่สามารถแสดงออกได้ชัดเจนมากกว่าจริยธรรมหัวข้ออื่น เช่นการช่วยเหลือ การให้ปันสิ่งของ การพูดปดลวง โยน ฯลฯ เป็นสิ่งที่เห็นได้อย่างชัดเจน ส่วนความไม่ซื่อสัตย์สุจริตและความอดทนอดกลั้น ก็เช่นเดียวกัน เป็นพฤติกรรมทางลบที่นิยมแสดงออกทางละครและภาพยนตร์ชุดโทรทัศน์เหมือนกัน ไม่ว่าจะ เป็นของ ไทย, จีน และญี่ปุ่น เนื่องมาจากเป็นการแสดงออกที่ชัดเจนเน้นถึงความไม่ดีของตัวละครเอก เมื่อเปรียบเทียบกับการทำดีของตัวละครเอกเด่นชัดยิ่งขึ้นไปอีก แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าเมื่อตัวละครเอกฝ่ายไม่ดี มีพฤติกรรมที่แสดงทางด้านลบ ผู้ชมก็จะมองว่าเป็นการกระทำที่ไม่ดี ไม่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง แต่ถ้าตัวละครเอกฝ่ายดีมีพฤติกรรมที่แสดงออกทางด้านลบเช่นเดียวกัน ผู้ชมมักจะมองว่าเป็นการกระทำที่ไม่น่าตำหนิ บางครั้งอาจจะเป็นการกระทำที่นำมาเป็นแบบอย่างได้ ซึ่งจุดนี้เป็นจุดที่สำคัญมาก การสอดแทรกจริยธรรมในละครและภาพยนตร์ชุดบางครั้งอาจไม่เป็นที่พึงปรารถนาได้

5. การวิจัยครั้งนี้พบว่า นอกจากการนำเสนอจริยธรรมเกี่ยวกับ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แล้ว ยังมีจริยธรรมบางประการที่ถูกกละเลย หรือไม่เห็นความสำคัญเท่าที่ควร เช่น ความประหยัด ความมีวินัย และความสามัคคีซึ่งตัวละครเอกบางตัวแทบจะ ไม่มีการแสดงออกในเรื่องเหล่านี้เลย ซึ่งน่าจะมีการปรับปรุงเพื่อการสอดแทรกจริยธรรมเหล่านี้ให้ได้อย่างสมบูรณ์

สรุปข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. เนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะเนื้อหาทางจริยธรรมของละคร และภาพยนตร์ชุดโทรทัศน์เพียงอย่างเดียว ไม่ได้ศึกษาถึงผู้รับสาร ซึ่งได้แก่ ผู้ชมที่มีความแตกต่างในด้าน อายุ เพศ ระดับการศึกษาและความรู้สึกนึกคิด และผลของการรับชมละครและภาพยนตร์ชุดโทรทัศน์นั้น ๆ ซึ่งการชมละครและภาพยนตร์ชุดโทรทัศน์เป็นการสื่อสารเพียงทางเดียว น่าที่จะมีการศึกษาถึง การรับรู้ทางจริยธรรม ของผู้ชม และผู้ชมจะได้รับสาระอะไรจากการชมบ้าง นอกจากความบันเทิงที่ได้รับ หรือไม่ ดังนั้น ถ้ามีผู้สนใจที่จะทำวิจัยในเรื่องนี้ควรจะเพิ่มการสำรวจ การรับรู้ทางจริยธรรมของผู้ชมที่รับจากละครและภาพยนตร์ชุดโทรทัศน์ ควบคู่ไปกับการวิเคราะห์เนื้อหาทางจริยธรรมของละครและภาพยนตร์ชุดนั้น ด้วย
2. เนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะตัวละครเอกบางตัว ไม่ได้ศึกษาตัวละครทุกตัว แต่มีตัวละครบางตัวที่ละเอียดเลยไม่ได้ทำการศึกษาได้แก่ ตัวละครที่สวมบทบาทเป็นพ่อแม่ ตัวละครที่สวมบทบาทเป็นครูอาจารย์ ซึ่งตัวละครที่สวมบทบาทเหล่านี้ถือเป็นสถาบันในการปลูกฝังจริยธรรมอีกสถาบันหนึ่ง น่าที่จะมีการศึกษาว่าตัวละครเหล่านี้ มีการนำเสนอจริยธรรมในการปลูกฝังจริยธรรม แต่ตัวละครอื่นอย่างไรบ้าง และผลของการปลูกฝังจริยธรรมเป็นอย่างไร
3. นอกจากละครและภาพยนตร์ชุดที่ฉายทางโทรทัศน์แล้วยังมีการนำละคร และภาพยนตร์ชุดเหล่านี้ ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวันด้วย ในขณะที่ละครและภาพยนตร์ชุด มีคณะกรรมการคอยตรวจตรา ทำการเซ็นเซอร์ ขณะออกอากาศ เมื่อเสียงหรือภาพไม่พึงประสงค์ ชัดต่อศีลธรรม ในขณะที่หนังสือพิมพ์รายวันสามารถตีพิมพ์คำพูดบทสนทนาของตัวละครได้ จึงน่าที่จะศึกษาในเรื่องนี้ด้วย
4. นอกจากละครและภาพยนตร์ชุดโทรทัศน์ แล้วควรจะมีการวิจัยในการนำเสนอจริยธรรมของรายการอื่น ๆ ทางโทรทัศน์ด้วย เช่น รายการเกมส์โชว์ รายการกึ่งสารคดีแนะนำสิ่งแปลก ๆ ให้ผู้ชม ฯลฯ เพราะรายการเหล่านี้เป็นที่นิยม และสนใจแก่ผู้รับชมโทรทัศน์ มากเช่นเดียวกัน
5. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและเลือกสรรละครและภาพยนตร์ชุดโทรทัศน์ คงจะสอดแทรกเนื้อหาจริยธรรมในด้านต่าง ๆ ให้ได้ครบถ้วน มากกว่าจะเน้นหนักเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะ